

Klasa 3 – listopad – blok 1 – dzień 4

Scenariusz zajęć

Blok tygodniowy: To już jesień?

Temat dnia: Jesienna pogoda, a nasze zdrowie.

Cele zajęć:

Uczeń:

- prowadzi obserwację, zapisuje jej wyniki i analizuje je,
- odczytuje, zaznacza i porównuje temperatury,
- rozwiązuje zadania z treścią,
- obserwuje doświadczenie i stawia hipotezy,
- tworzy akompaniament do poznanej piosenki,
- buduje deszczomierz.

Metody: aktywizujące, burza mózgów, doświadczenie, pogadanka, działanie praktyczne.

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna zróżnicowana, grupowa.

Środki dydaktyczne: karta obserwacji pogody dla każdej grupy, karta obserwacji pogody demonstracyjna, model termometru zaokiennego, termometry, karta pracy, zadanka Liczmanka, materiały do wykonania doświadczeń (tekturowe kubki, marker, woda), materiały do budowy deszczomierza (butelki plastikowe, nożyce, taśma klejąca, marker), nagranie piosenki „Jesienny deszczyk”, karty obserwacji pogody do domu, spotkanie z pielęgniarką.

Przebieg zajęć

Część wstępna	Uwagi
<p>1. Czynności organizacyjno – porządkowe (powitanie, kontrola obecności, przygotowanie do zajęć).</p> <p>Nauczyciel wita uczniów, którzy lubią jesień, którzy lubią wiosnę, którzy lubią zimą, którzy lubią lato.</p> <p>Uczniowie, którzy czują się powitani, machają ręką.</p> <p>2. Podanie celów zajęć: Na dzisiejszych zajęciach dowiemy się, jak jesienna pogoda wpływa na nasze zdrowie.</p> <p>3. Zapis tematu zajęć: Jesienna pogoda, a nasze zdrowie.</p>	
Część główna	Uwagi
<p>1. Wyjście na spacer- obserwacja pogody.</p> <p>Przed wyjściem na spacer uczniowie ustalają, jakie</p>	

elementy pogody mogą obserwować podczas spaceru.
Nauczyciel dzieli uczniów na grupy. Każda grupa dostaje arkusz obserwacji pogody.
Uczniowie wpisują w kolumnę „elementy pogody”: chmury, wiatr, opady, temperatura powietrza). Podczas spaceru zapisują efekty swojej obserwacji na karcie.

2. Prezentacja i analiza wyników obserwacji.

Po powrocie do klasy grupy prezentują wyniki swoich obserwacji. Następnie uzupełniają duży arkusz przygotowany przez nauczyciela i przypięty w kącie przyrody.

Ustalają, że nie udało się bez termometru uzupełnić kolumny dotyczącej temperatury powietrza.
Uczniowie mogli jedynie wpisać tak zwaną temperaturę odczuwalną (wyjaśnienie pojęcia).
Temperatura odczuwalna-wyliczana jest w zależności od przyjętego modelu na podstawie takich parametrów, jak temperatura powietrza, siła wiatru, wilgotność i opady.

Jest to stan określający, jakie odczucie termiczne wystąpi przy danych warunkach pogodowych.¹

3. Ćwiczenia w pomiarach temperatury.

Nauczyciel prezentuje uczniom duży model termometru z zaznaczoną skalą oraz punktem 0*.
Uczniowie przypominają jak odczytujemy temperaturę z termometru zaokiennego. Tłumaczą co oznacza punkt zero stopni na termometrze.
Wyjaśniają pojęcia: *stopnie Celsjusza*, *temperatura poniżej zera*, *temperatura powyżej zera*.

4. Odczytywanie i zaznaczanie wskazań na termometrze.

Uczniowie pracują z kartą pracy. Zadania tam zamieszczone dotyczą utrwalenia umiejętności odczytywania wskazań termometru, zaznaczania na termometrze konkretnej temperatury oraz porównywania odczytów z termometru.

5. Zadanka Liczmanka.

Zadanie 1

Rano termometr wskazywał 20°C. W południe 27°C.
O ile stopni niższa była temperatura rano, niż w południe?

¹ www.wikipedia.org

Zadanie 2

W Gdańsku termometr wskazywał 5°C , a w Zakopanem temperatura była niższa o 6°C . Ile stopni wskazywał termometr w Zakopanem?

Zadanie 3

Olek przez tydzień prowadził kalendarz pogody. W tabeli zapisywał temperaturę zawsze o godzinie 12.00. Oto jego wyniki.

Poniedziałek	0°C
Wtorek	5°C
Środa	-1°C
Czwartek	-7°C
Piątek	3°C
Sobota	1°C
Niedziela	2°C

- 1) Którego dnia było najcieplej?
- 2) Którego dnia było najzimniej?
- 3) O ile stopni cieplej było we wtorek, niż w poniedziałek?
- 4) O ile stopni zimniej było w sobotę, niż w piątek?

Zadanie 4

Oto fragment prognozy pogody: „Dziś w Lublinie temperatura wynosiła 9°C , jutro wzrośnie o 4°C , a pojutrze będzie wynosiła 18°C ”.

- 1) Jaka będzie jutro temperatura w Lublinie?
- 2) O ile stopni będzie wyższa temperatura pojutrze od temperatury dzisiejszej?

6. Doświadczenie Liczmanka. /Możliwe do wykonania przy temperaturze powietrza poniżej 0°C /

Przypomnienie wiadomości o trzech stanach skupienia wody. Wyjaśnienie tego pojęcia. Ustalenie, co się dzieje z wodą w temperaturze: 0°C , -2°C , 2°C .

Doświadczenie „Woda jest mistrzem przemian”.²

Potrzebne materiały:

Gorąca i zimna woda, 2 tekturowe kubeczki, ołówek, (warunek: temperatura poniżej 0°C).

Sposób postępowania:

Zaznacz ołówkiem kreski po zewnętrznej stronie kubków na tej samej wysokości i podpisz, który jest „gorący”, a który „zimny”.

Do „gorącego” kubka wlej gorącą wodę do zaznaczonej linii (to robi nauczyciel), a do „zimnego”

² „101 eksperymentów z wodą” wydawnictwo JEDNOŚĆ, Kielce 2011

zimną wodę.

Teraz wystaw oba kubki na dwór na ujemną temperaturę lub po prostu umieść je w zamrażarce. Po sprawdź, która woda zamarzła szybciej.

Stawianie hipotez.

Po wyznaczonym czasie sprawdzamy, co się stało.

Weryfikowanie hipotez.

Wynik: Gorąca woda zamarznie szybciej niż zimna.

Dlaczego? Burza mózgów.

„To osobliwe zachowanie wody w rzeczywistości jako pierwszy na świecie odkrył pewien uczeń z Tanzanii.

Przed czterdziestoma laty ze swoim przyjacielem przygotowywali lody. Chłopiec był zbyt niecierpliwy i nie miał ochoty czekać, aż ciepła, rozrobiona ciecz schłodzi się, zanim wstawi ją do zamrażalnika.

Umieścił zatem swój, jeszcze gorący płyn w zamrażalniku i był zaskoczony, że jego porcja lodów zamroziła się najszybciej.

Do dziś naukowcy zgadują, dlaczego tak się dzieje, ale do tej pory nie znaleziono satysfakcjonującego wyjaśnienia!"

7. Utrwalenie piosenki "Jesienny deszczyk".³

Tworzenie akompaniamentu.

„1. Dziś chmurkę nad podwórkiem, potargał psotny wiatr

Aż deszcz popłynął ciurkiem i na podwórko spadł.

Ref. Hej pada, pada, pada, pada, pada deszcz
Jesienny pada, pada, pada, pada deszcz.

2. Deszcz płynie po kominie, wesóło bębni dach.
W blaszanej dzwoni rynn timer i wsiąka w mokry piach.

3. Kalosze wnet założę, parasol wezmę też,
Bo lubię, gdy na dworze jesienny pada deszcz.”⁴

8. Rozmowa na temat wpływu jesiennej pogody na nasze zdrowie.

Pogadanka wstępna na temat zewnętrznych objawów choroby (kichanie, kaszel, kichanie).
Spotkanie z pielęgniarką. Pogadanka na temat dostosowania ubrania do pogody, dbania o siebie, zapobiegania chorobom, o pierwszych oznakach przeziębienia.

³ www.youtube.com piosenka Jesienny deszczyk słowa: Karaszewski, muzyka: Kaleta

⁴ www.edupage.org

9. Budowa deszczomierza.

Potrzebne materiały do zrobienia deszczomierza, to:

- 1) butelka plastikowa po 2 litrowym napoju,
- 2) nożyczki,
- 3) marker,
- 4) szeroka taśma klejąca.

Wykonanie:

Należy odciąć szyjkę (tam gdzie jest nakrętka) nożyczkami.

Na części butelki, która została, trzeba za pomocą linijki (bardzo dokładnie) odmierzać co 1 milimetr.

Pomiar zaznaczać markerem rysując kreski poziome na butelce.

Potem trzeba odciąć część butelki włożyć do niej odwrótnie (szyjką do dołu) i dokładnie okleić miejsce złączenia taśmą, aby tamtędy nie dostała się woda deszczowa.

Teraz już tylko trzeba wystawić deszczomierz w odsłonięte miejsce i czekać na deszcz.

Jeśli po deszczu (na przykład) wleje się 2 milimetry wody, to będzie oznaczać, że na 1 m² spadły 2 litry wody.

Uczniowie zabierają deszczomierze do domu. Będą przez tydzień obserwować pogodę i zapisywać wyniki w tabeli.

Część końcowa	Uwagi
<p>1. Podsumowanie zajęć.</p> <p>Rundka. Każde dziecko kończy zdania: „Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się, że...”</p> <p>„Pogoda ma wpływ na nasze zdrowie, bo...”</p> <p>2. Praca domowa.</p> <p>Będę mierzyć przez tydzień ilość spadającego deszczu, wyniki pomiaru zapiszę w Karcie obserwacji pogody.</p>	

Proponowany zapis w dzienniku:

Obserwacja elementów pogody-uzupełnianie kart obserwacji. Prezentacja i analiza wyników obserwacji. Odczytywanie i zaznaczanie wskazań na termometrze. Rozwiązywanie zadań z treścią. Doświadczenie Liczmanka „Woda jest mistrzem przemian”. Utrwalenie piosenki „Jesienny deszczyk” -tworzenie

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

akompaniamentu. Rozmowa z pielęgniarką na temat wpływu jesiennej pogody na nasze zdrowie. Budowa deszczomierza.

Podstawa programowa	<p>Dokument „Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych I etap edukacyjny” w zakresie edukacji polonistycznej: 1.1)a) uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji; 1.1)b) czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci i wyciąga z nich wnioski; 1.1)c) wyszukuje w tekście potrzebne informacje; 1.3)c) uczestniczy w wypowiedziach, zadaje pytania, udziela odpowiedzi, prezentuje własne zdanie i formułuje wnioski; W zakresie edukacji muzycznej: 3.1)a) śpiewa proste melodie, piosenki z repertuaru dziecięcego; wyraża ruchem nastroj i charakter muzyki; odtwarza i gra na instrumentach perkusyjnych proste rytmy i wzory rytmiczne; 3.1)c) świadomie i aktywnie słucha muzyki oraz określa jej cechy; W zakresie edukacji społecznej: 5.4) współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych; przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych; W zakresie edukacji przyrodniczej: 6.1) obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem; 6.5) wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku; 6.7) zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin. W zakresie edukacji matematycznej: 7. 8) rozwiązuje proste zadania tekstowe; 7.13) odczytuje temperaturę; W zakresie zajęć technicznych: 9.3)a) utrzymuje ład i porządek wokół siebie, w miejscu pracy; sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku;</p>
Opis zawartości zasobu	Scenariusz zajęć wzbogacony kartą pracy.
Autorzy	Beata Małecka-Perszko

